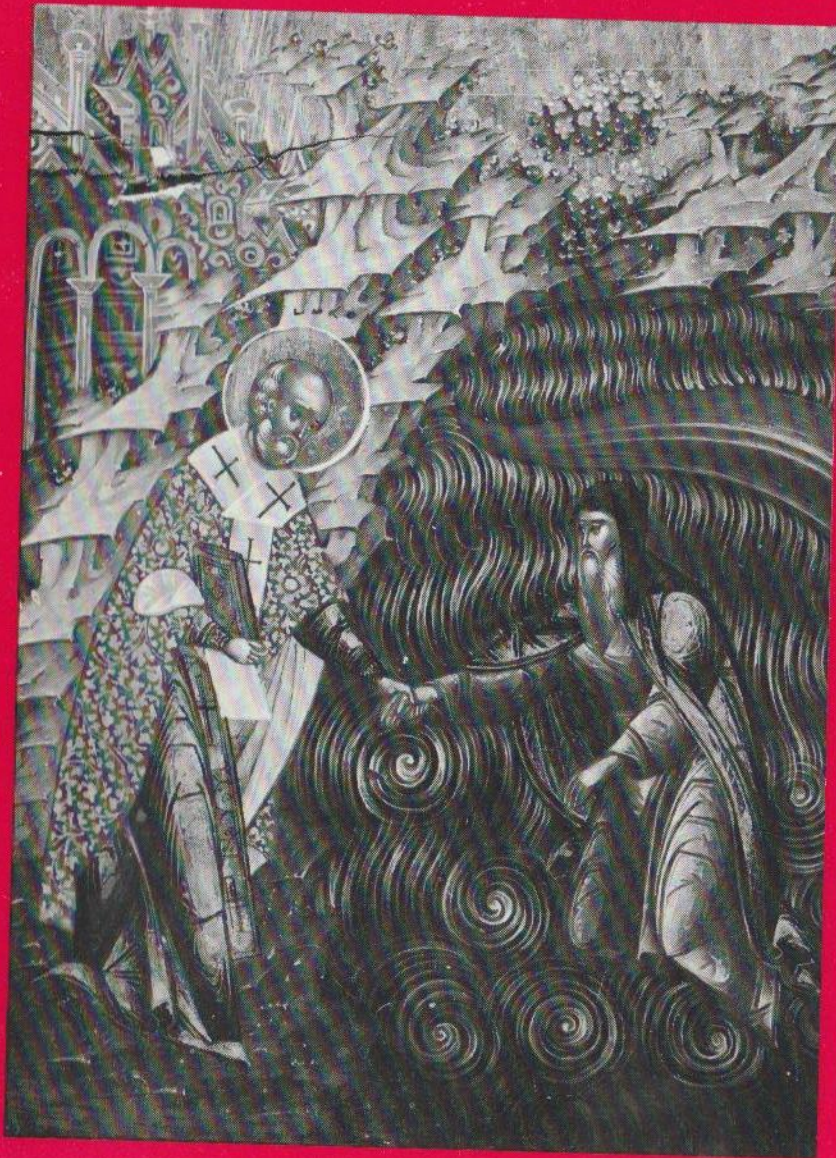

PYHÄ NIKOLAOS IHMEIDENTEKIJÄ

Hyväksytty ortodoksisen kirkkokunnan piispainkokouksessa
12. 9. 1979

Tekstiosa teoksesta "Kirkkovuoden pyhät", Joensuu 1979
Kuvat Valamon luostarin omistamasta Pyhän Nikolaoksen ikonista
Kansikuva: Pyhä Nikolaos pelastaa miehen merihädästä
Takakansi: Kolmen ikonin ihme

ISBN 951-9071-30-X
Joensuu 1979
Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy

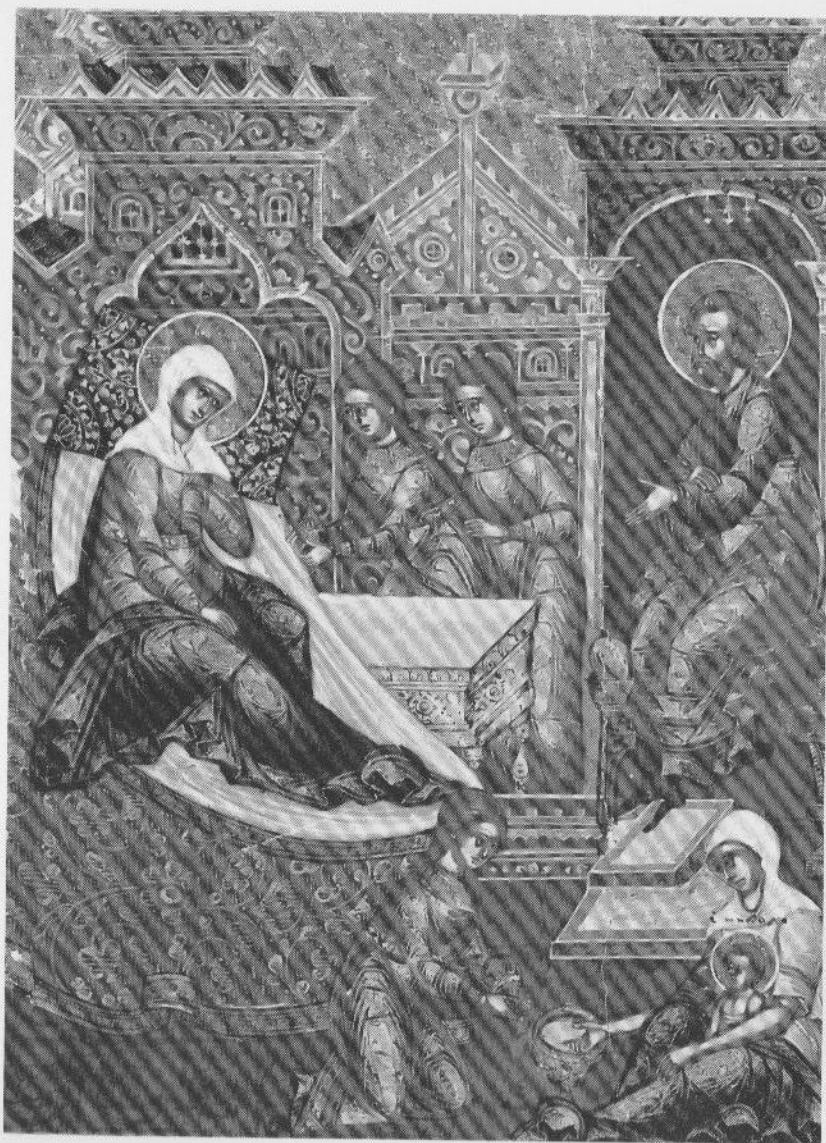
Pyhä Nikolaos Ihmeidentekijä

Joulukuun 6. päivänä

Pyhä Nikolaos syntyi Vähässä Aasiassa Lyykian maakunnassa Pataran kaupungissa noin vuonna 280 Kristuksen syntymisen jälkeen. Vanhemmiltaan hän peri hurskaan ja jumalisen luonteen. Hän oli lahjakas ja jo nuorena hän harrasti pyhän Raamatun lukemista. Siksi hän oppi tuntemaan Jumalan sanaa, joka ei ollutkaan hänelle minään kuolleena kirjaimena, vaan se painui syvälle hänen sydämeensä. Se oli hänelle elävänä toivona, ilona, nuoruuden huvina ja hänen elämänsä ohjeena. Tuon nuorukaisen hartaat rukoukset, hänen jumalisuutensa ja kristillinen sävyisyytensä herättivät ehdottomasti ihmettelyä kaikissa hänen läheisyydessään olevissa ihmisissä.

Kun nuorukainen Nikolaos tuli täysi-ikäiseksi, vihki hänen setänsä Pataran piispa Nikolaos hänet papin virkaan. Silloin nuorelle Nikolaokselle avautui uusi, avara ala hurskauden harjoituksiin. Hänelle uskotun lauman eli seurakunnan kaitsemisen ohella hän alituisesti rukoili, paljon valvoi ja ankarasti paastosi. Hän tulikin siihen vakaumukseen, että tällainen elämä oli hänelle erittäin tarpeellinen.

Kerran piispa Nikolaos läksi pyhään maahan, Palestiinaan, käydäkseen siellä pyhillä paikoilla rukoilemassa. Silloin hän jätti kirkonhallinnon siksi ajaksi nuorelle Nikolaokselle. Tänä aikana kuolivat pyhän Nikolaoksen vanhemmat, ja silloin hän peri heidän omaisuutensa. Mutta pyhä Nikolaos vietti yksinkertaista elämää, johon hän ei paljoakaan varoja tarvinnut. Siksiä hän päättikin rikkautensa käyttää lä-

Pyhän Nikolaoksen syntymä.

himmäisensä auttamiseen. Todellakin lukemattomia laupeuden tekoja hän suoritti tästä lähtien innokkaasti ja ihailtavalla tavalla hiljaisesti ja salaisesti, ettei vain kukaan olisi huomannut hänen hyvyttensä.

Lapsiperheiden auttaja

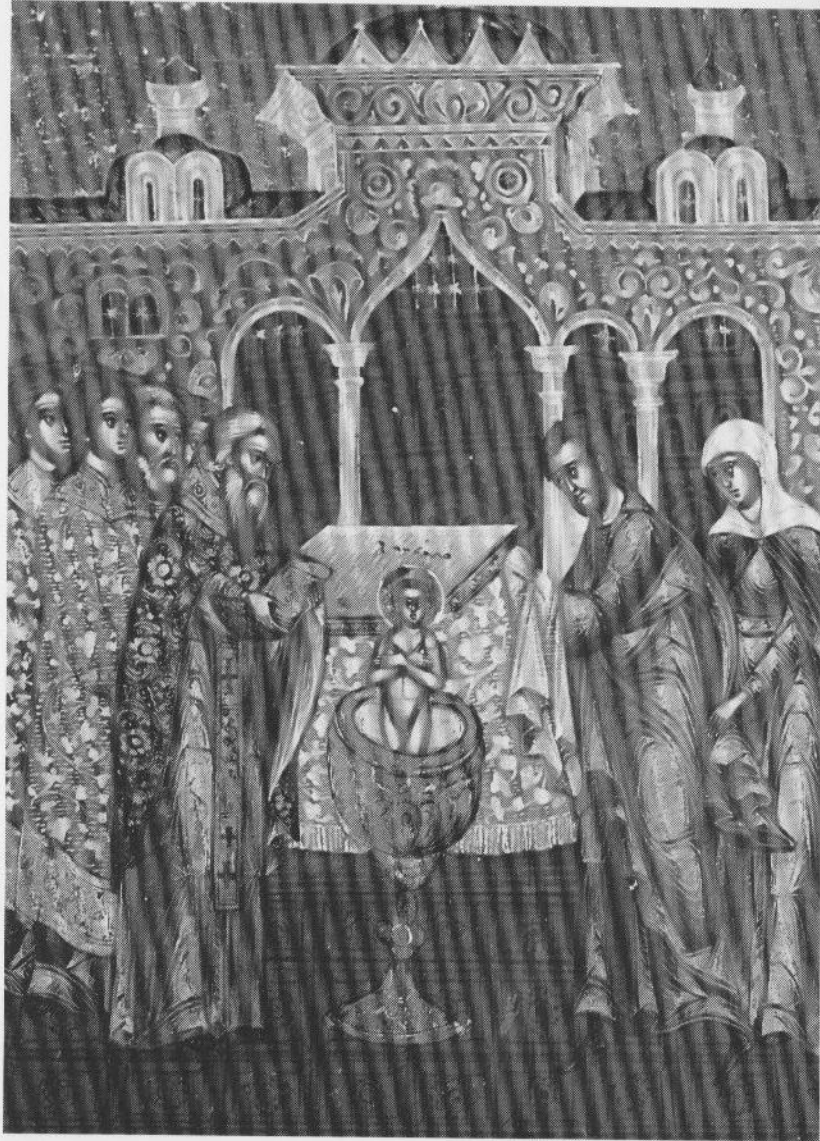
Pyhän Nikolaoksen jaloa luonnetta ja hänen hyväntekeväisyytensä kuvaa selvästi seuraava tapaus:

Patarassa oli eräs mies, joka useiden onnettomuuksien tähden menetti kaiken rikkautensa ja joutui mitä kurjimpaan köyhyYTEEN. Hänellä oli kolme tytärtä, jotka olivat kaupungissa kauneudestaan kuulujia. Kun tämän perheen puute ja hätä olivat suurimmillaan eikä apua mistään tullut, niin päätti onneton isä uhrata omien tyttäriensä kunnian ja puhtauden. Hän aikoi heidän kauneuttansa käyttää tarpeellisen elätyksen hankkimiseen. Mutta pyhä Nikolaos sai ajoissa tiedon onnettomien sisarusten tilasta ja heti hän kiiruhti heille apuun pelastamaan heidät onnettomuudesta, kauheasta synnistä ja tuskallisesta puutteesta. Keskiyöllä hiipi hän heidän asunnollensa ja heitti akkunasta sisään rahakukkaron.

Onneton isä hämmästyí suuresti, kun hän aamulla herättyään löysi lattialta kukkaron, joka oli täynnä kultarahoja. Heti hän polvistui ja kiitti Jumalaa Hänen suuresta laupeudestaan. Samalla hän katkeria kyyneliä vuodattaen rukoili Jumalalta anteeksi kauheata synnillistä aikomustaan.

Aika vierí ja isä antoi naimisiin vanhimman tyttärensä. Pyhän Nikolaoksen ilo oli suuri, kun hänen lahjastaan oli näin hyvä seuraus. Siksi-pä hän päätti yhä edelleenkin auttaa tätä perhettä ja aikoi lahjoillaan vaikuttaa toistenkin sisarusten kohtalon onnelliseen ratkaisuun. Kuten ennemmin oli tapahtunut, heitti hän rahakukkaron toistamiseen akkunasta sisään ja samoin nytkin kävi: Toinen tytär pääsi hyvin naimisiin.

Nyt isä oli onnellinen, ja hänen ilonkyyneleensä olivat palavia, kun hän niitä vuodatti sekä hartaasti kantoi kiitosrukouksiaan Jumalalle. — Mutta kuka oli hänen ihmeellinen hyväntekijänsä, tuo Jumalan ihminen? — Kuinka hän suuresti toivoikaan nähdä hänet, jolloin hän olisi saanut heittäytyä hänen jalkojensa juureen, kiittää häntä ja rukoilla

Pyhän Nikolaoksen kaste.

hänen edestänsä! Joku sisäinen ääni puhui hänelle, että tuo hyvä ihminen vieläkin auttaa häntä ja hänen kolmatta tytärtään.

Isä valvoi yöt läpeensä ja yhä vain odotti salaista hyvän tekijäänsä. Eipä odotus pettänytään: Eräänä yönä hiljaa aukesi akkuna, ja kultarahoja sisältävä kukkaro helähtäen lensi lattialle. Silmänräpäyksessä hyppäsi mies vuoteeltaan ja läksi ajamaan takaa tuntematonta lahjantantajaa. Pian hän saavuttikin hänet ja ihmeekseen hän tunsi hänet Nikolaokseksi. Nyt heittäytyi hän maahan hyvän tekijänsä eteen, suuteli hänen jalkojansa ja itkien kiitti häntä sekä nimitti häntä pelastajaseen, joka vapautti hänet köyhyydestä ja myös iankaikkiseen kadotukseen johtavasta synnistä. Mutta pyhä Nikolaos oli pahoillaan siitä, että hänen tekonsa tuli ilmi, ja kiven kovaan hän kielsi häntä puhumasta kenellekään tästä asiasta.

Myrskyn yllättämien avustaja

Kun pyhän Nikolaoksen setä palasi pyhältä maalta, läksi hän vuorostaan pyhiinvaellukselle laivalla, joka oli menossa Egyptiin ja sieltä Palestiinaan. Häntä suuresti riemastutti tietoisuus siitä, että hän kohta tulee niihin paikkoihin, jotka ovat Herramme jalkain koskettamisesta ja Hänen kalliin verensä vuodattamisesta pyhitetyt. Mutta samalla pyhä pelko täytti hänen sydämensä. Hänen rukouksensa oli nyt palava, ja hänen uskonsa oli voimallinen.

Matkalla Egyptiin laiva joutui kovan myrskyn valtaan. Sen väestö kauhulla jo odotti joka silmänräpäyksessä laivan hukkumista. Kaikki hädässä olevat pyysivät nyt Nikolaosta rukoilemaan heidän edestään. Hurskas mies rauhallisesti kehotti heitä turvautumaan Jumalaan. Itse hän rupesi hartaasti rukoilemaan. Herra kuulikin hänen rukouksensa. Myrsky asettui ja vaara oli ohitse.

Samaan aikaan tapahtui, että yksi laivamiehistä putosi alas laivan mastosta ja kuoli heti saamiinsa vammoihin. Silloin pyhä Nikolaos kantoi hänen edestänsä Herralle hartaat rukouksensa, ja kuollut virkosi eloon.

Kun pyhä Nikolaos matkallaan saapui Egyptin pääkaupunkiin Aleksandriaan, paransi hän esirukouksiensa armovoimalla useita sairaita ja pahojen henkien vaivaamia sekä lohdutti useita onnettomia ja murheellisia. — Aleksandriasta purjehti hän pyhään maahan — Palestii-

Pyhä Nikolaos parantaa naisen kuivettuneen käden.

naan. Täällä hän kävi kaikissa niissä pyhissä paikoissa, joissa Vapahtajamme oleskeli maallisen vaelluksensa aikana. Syvästi liikuttuneena kaikesta siitä, mitä oli nähnyt ja tuntenut, palasi hän kotimaahansa.

Luostarista seurakuntaelämään

Pian levisi tieto Nikolaoksen rukousten voimasta ja hänen laupentoistaan kaikkialle ja nöyrän papin täytyi paeta maallista kunniaa. Sentähden ei hän palannutkaan kotikaupunkiinsa Pataaraan, vaan hän meni setänsä perustamaan Siion-nimiseen luostariin, jonka veljet ottivat hänet ilolla vastaan ja mielellään he kokoontuivat hänen ympärillensä kuulemaan hänen hengellisiä puheitansa. Luostarin hiljainen elämä miellytti Nikolaosta siinä määrin, että hän halusi jäädä iäkseen sen asukkaaksi. Mutta Herra ei tahtonut panna kynttilää vakan alle. Eräänä yönä pyhä Nikolaos rukoillessaan kuuli korkeudesta äänen, joka sanoi hänelle: ”Nikolaos, mene kilvoittelemaan ihmisten hyväksi, jos toivot saavasi minulta kruunun”. Nikolaos suuresti hämmästyí tuon ihmeellisen äänen kuultuansa. Mutta ääni jatkoi: ”Nikolaos, ei tämä ole se maa, josta voin kasvattaa Sinulta odottamiani hedelmiä. Mene kansan keskuuteen, että minun nimeni tulisi sinun kauttasi kunnioitetuksi!” Pyhä Nikolaos ymmärsi, että Jumalan tahto vaatii häntä luopumaan hiljaisesta yksinäisyydestä ja kutsuu häntä pyhittämään itsensä korkeampaan palvelukseen ihmisten pelastukseksi. Mutta maallista kunniaa paeten Nikolaos ei nytkään palannut Pataaraan, vaan hän meni Lyykian pääkaupunkiin Myrraan, jossa ei häntä kukaan tuntenut. Täällä päätti hän tyynesti odottaa, mitä Herra määrää hänen tehtäväkseen.

Nikolaos valittiin arkkipiispaksi

Myrrassa oli siihen aikaan arkkipiispan vaali, johon piispat olivatkin kokoontuneet. Mutta valitsijat olivat erimielisiä vaaliin esitettyjen henkilöiden suhteen. Siksi he kääntyivät Herran puoleen ja hartaasti rukoilivat, että Vapahtaja itse osoittaisi, kenet Hän tahtoo laumansa esimieheksi. Herra ilmoittikin tahtonsa seuraavalla tavoin:

Isä luovuttaa nuoren Nikolaoksen saamaan oppia pyhistä kirjoista.

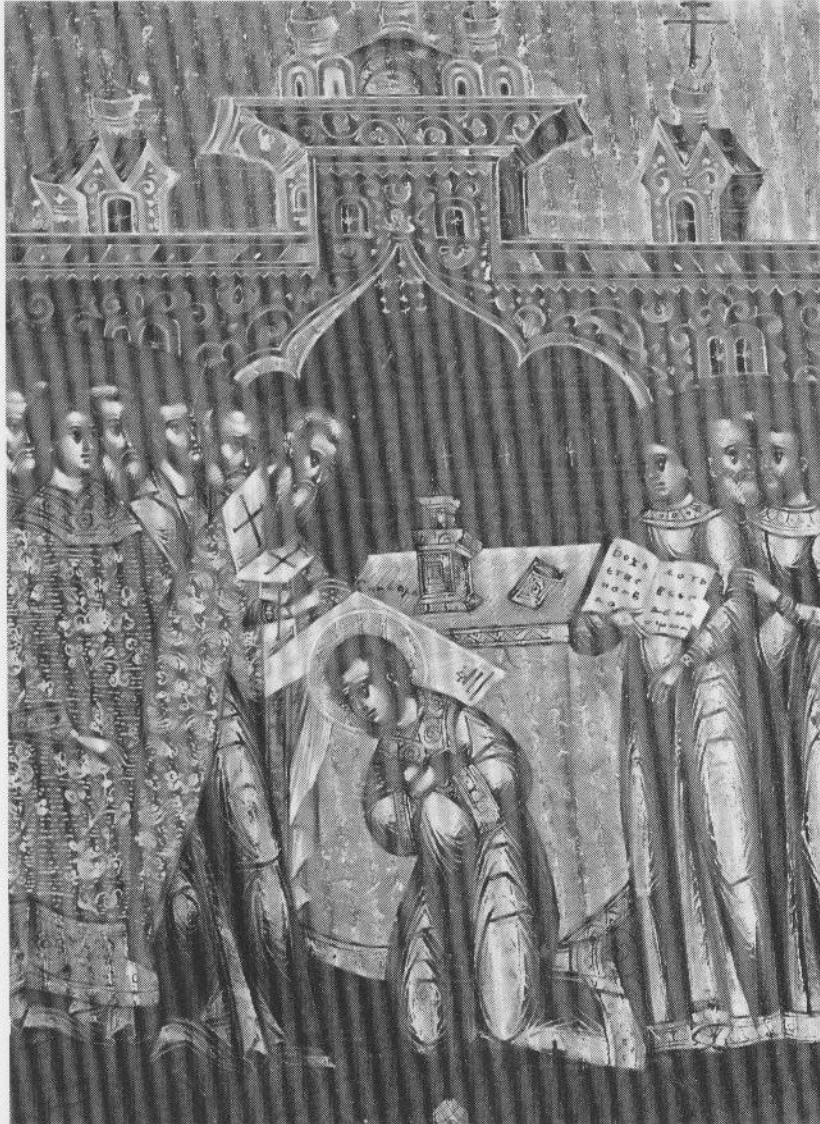
Kun eräs korkea piispa oli rukoilemassa, ilmestyi hänelle näyssä taivaallisessa kirkkaudessa ihminen, joka käski häntä yöllä vartioida temppelin ovea ja sanoi: "Asetettakoon piispaksi hän, joka ensimmäiseksi tulee kirkkoon Jumalan Hengen johduksesta. Hänen nimensä on Nikolaos." Piispa kiiruhti ilmoittamaan tämän ihmeellisen näyn muille valitsijoille ja yöllä hän meni tuolle määrätylle paikalle.

Kun pyhä Nikolaos tuli Myrraan, eli hän kaikilta tuntemattomana yksinäisyydessä. Hänen suurimpana harrastuksenaan oli kirkossa käyminen ja siellä rukoileminen. Niinpä nytkin hän ensimmäisenä tuli kirkkoon aamupalvelukseen. Mutta kirkon esihuoneessa hän näki piispan, joka kysyi hänen nimeänsä. "Olen Nikolaos, sinun pyhyytesi palvelija", vastasi hän nöyrästi ja hiljaa. Nyt piispa otti hänen kätensä omaansa ja sanoi: "Seuraa minua, poikani!" Sitten johdatti hän hänet piispojen ja kansan eteen ja sanoi näille: "Veljet, ottakaa vastaan teidän paimenenne, jonka Pyhä Henki on voidellut teille esipaimeneksi Jumalan tahdosta eikä ihmisten valinnan kautta".

Kansa iloitsi ja kiitti Jumalaa ja piispainkokous samana aamuna vihki piispaksi pyhän Nikolaoksen, joka tosin suurella pelolla, mutta samalla vakuuttuneena, että kaikki tämä tapahtuu Herran tahdosta, suostui vastaanottamaan tämän korkean viran.

Elämä toisten hyväksi

Kun Nikolaos, Jumalan mies, tuli Lyykian kirkon esipaimeneksi, ajatteli hän itseksen: "Tämä virka ja tämä arvo vaativat minulta toisenlaisia elämäntapoja, kuin minulla on ennen ollut. Tästä lähtien minä en saa elää itseäni ajatellen, vaan minun tulee elää muille." Ainoastaan Jumala tunsu pyhän Nikolaoksen tähänastiset teot, sillä tuo pyhä mies palveli Häntä kaikessa hiljaisuudessa ja salassa. Mutta nyt ei Nikolaos enää tekojaan salannut. Hän hyvin käsitti, että hänen nyt enemmän kuin koskaan ennen piti olla laumallensa esikuvana ja hänen tuli toimia Jumalan kunniaksi, niinkuin pyhän evankeliumin sana kehoittaa: "Niin loistakoon teidän valonne ihmisten edessä, että he näkisivät teidän hyvät tekonne ja ylistäisivät teidän Isäännä, joka on taivaissa" (Matt. 5: 16). Pyhä Nikolaos oli todellakin uskovaisten esikuva puhees-

Pataran piispa vihki Nikolaoksen diakoniksi.

sa, vaelluksessa, rakkaudessa, uskossa, puhtaudessa (1 Tim. 4: 12). Hän uhrautui nyt kokonaan täyttämään laupeuden tekoja ja kaitsemaan laumaansa. Siten hän pyhitti elämänsä. Hänen asuntonsa ovet olivat auki jokaiselle. Kaikki vieraansa hän otti vastaan rakkaudella ja osanotolla. Hän oli orvoille isänä, köyhille ravitsijana, murheellisille lohduttajana ja vääryyttä kärsiville auttajana.

Oikean uskon puolustaja

Silloin elettiin merkillistä aikaa, sillä kirkkoa kohtasi raskas vaino. Tämän edellä kirkko oli saanut nauttia täydellistä rauhaa lähes puoli vuosisataa, mutta nyt äkkiä, vuonna 303, keisarit Diokletianus, Maksiminus ja Galerius rupesivat kauhealla tavalla vainoamaan kristittyjä. Tämä vaino oli kaikkia edellisiä ankarampi ja sitä kesti kokonaista kymmenen vuotta. Se alkoi Nikomidiassa, jossa kristittyjen erittäin iso ja komea temppeli hajoitettiin maan tasalle. Täältä vaino levisi Egyptiin, jossa yhden ainoan kuukauden kuluessa murhattiin kauheiden marttyyrikidutusten jälkeen lähes 17 000 kristittyä. Myöhemmin vaino levisi kaikkiin kristillisiin seurakuntiin.

Tällaisen kauhean vainon aikana pyhä Nikolaos rohkeasti vahvisti ja lohdutti Lyykian seurakuntaa. Seuraus siitä oli kohtalokas hänelle itselleen, sillä pian hänetkin otettiin kiinni ja heitettiin vankeuteen, jossa hän sai viettää kaiken jäljelle jääneen vainon ajan. Valittamatta hän kumminki kärsi nälkää ja monenlaisia muita vaivoja. Samalla hän myös väsymättä lohdutti muita vankeudessa kärsiviä ja vahvisti heitä heidän uskossaan.

Keisari Konstantinus Suuri lakkautti v. 313 nämä kauheat vainot ja ilmoitti itsensä kristinuskon suojelijaksi. Tämän jälkeen Kristuksen seurakunta virkosi ja alkoi vapaasti järjestää elämäänsä. Kaikki kristityt vangit päästettiin vapaiksi. Pyhä Nikolaos palasi jälleen piispan istuimelleen.

Mutta vaikka kirkko oli päässyt vapaaksi pakanain vainosta, uhkasivat sitä sisällisten vihollisten aikaansaamat kärsimykset. Sen omien jäsenten kesken alkoi nimittäin ilmestyä erilaisia harhaoppeja, jotka rikkoivat kirkon rauhan ja usein raatelivat sitä vaikeasti. Vallitsevista har-

Pyhä Nikolaos vihitään piispaksi.

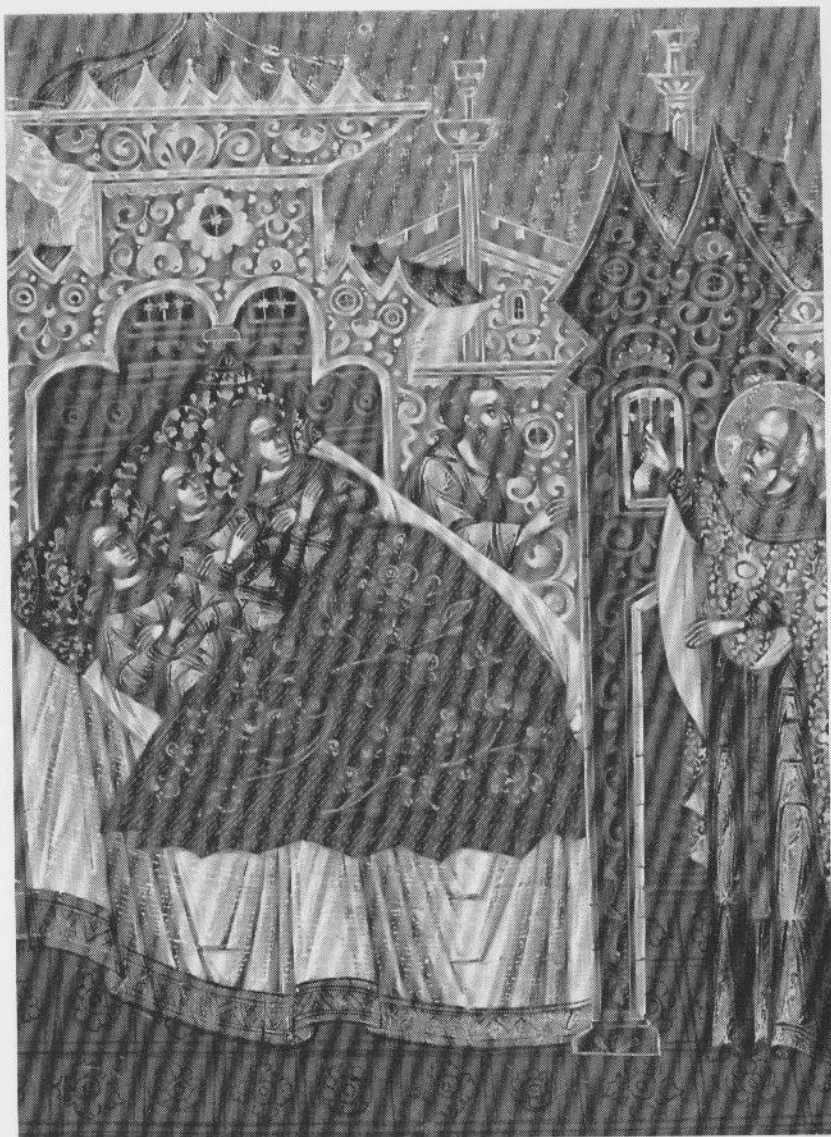
haopeista oli yleisin Aleksandrian papin Areioksen oppi, joka kielsi Jumalan Pojan jumaluuden. Se ei näet myöntänyt, että Jumalan Poika on yhtä olentoa Jumalan Isän kanssa.

Keisari Konstantinus kirkkoa rauhoittaakseen kutsui v. 325 yleisen kirkolliskokouksen Nikean kaupunkiin, jossa oli jo luovuttu areiolaisuudesta sekä oli tutkittu muitakin siihen aikaan ilmestyneitä kirkollisia riitoja. Pyhä Nikolaos oli myöskin tässä kirkolliskokouksessa ja hänestä mm. kerrotaan, ettei hän voinut tyynin mielin sietää Areioksen loukkaavia puheita Jumalan Poikaa vastaan, ja että hän kiivastuneena löi tätä poskelle. Tästä syystä kokouksen kirkkoisät tuomitsivat hänet riistettäväksi pois arkkipiispan arvomerkit, mutta erään ihmeellisen hänelle ilmestyneen näyn vuoksi hänelle kumminkin annettiin arkkipiispan arvo jälleen takaisin. Kokouksesta palattuaan Nikolaos menestysellä suojeli hänelle uskottua laumaa areiolaisuudesta ja muilta harhahoiteilta. Niitä, jotka olivat heikkoja uskossa, hän kiiruhti vahvistamaan ja neuvomaan. Useat heistä hän palauttikin harhahoidelta kirkon helmaan, jotavastoin harhauskossa paatuneet seurakuntalaiset hän erotti kirkon yhteydestä.

Köyhien ystävä

Nikolaos huolehti myös väsymättömästi laumansa ulkonaisestakin tilasta ja menestymisestä. Silloin, kun Vähässä Aasiassa oli kova nälänhätä, Nikolaos toimi pontevasti hädän lieventämiseksi auttamalla köyhiä, hankkimalla ruokavaroja, lohduttamalla ja vahvistamalla kärsiviä. Hänen laumansa edestä kantamillaan rukouksilla oli nytkin ihmeitä tekevä voima. Kun ruokavarat Lyykiassa olivat niin lopussa, ettei niitä ollut edes mistään ostaakaan, niin ilmestyi pyhä Nikolaos ihmeellisessä unennäyssä erälle vieraan maan jyvakauppiaille ja pyysi häntä tuomaan viljaa Myrraan. Kauppias tekikin niin ja Myrran asukkaat saivat ostaa itselleen tarvittavat ruokavarat.

Pyhä Nikolaos oli aina valmis auttamaan puutteenalaisia. Vääryyttä kärsiviä hän puolusti ja sovitti riitoja. Kerran tapahtui niin, että keisari Konstantinus lähetti Frygiaan sotajoukkoja kolmen sotapäällikkönsä, Nepotianuksen, Ursuksen ja Erpilionin, johdolla kukistamaan erästä kapinaa. Kova tuuli ajoi laivat, joissa nämä joukot purjehtivat, Lyy-

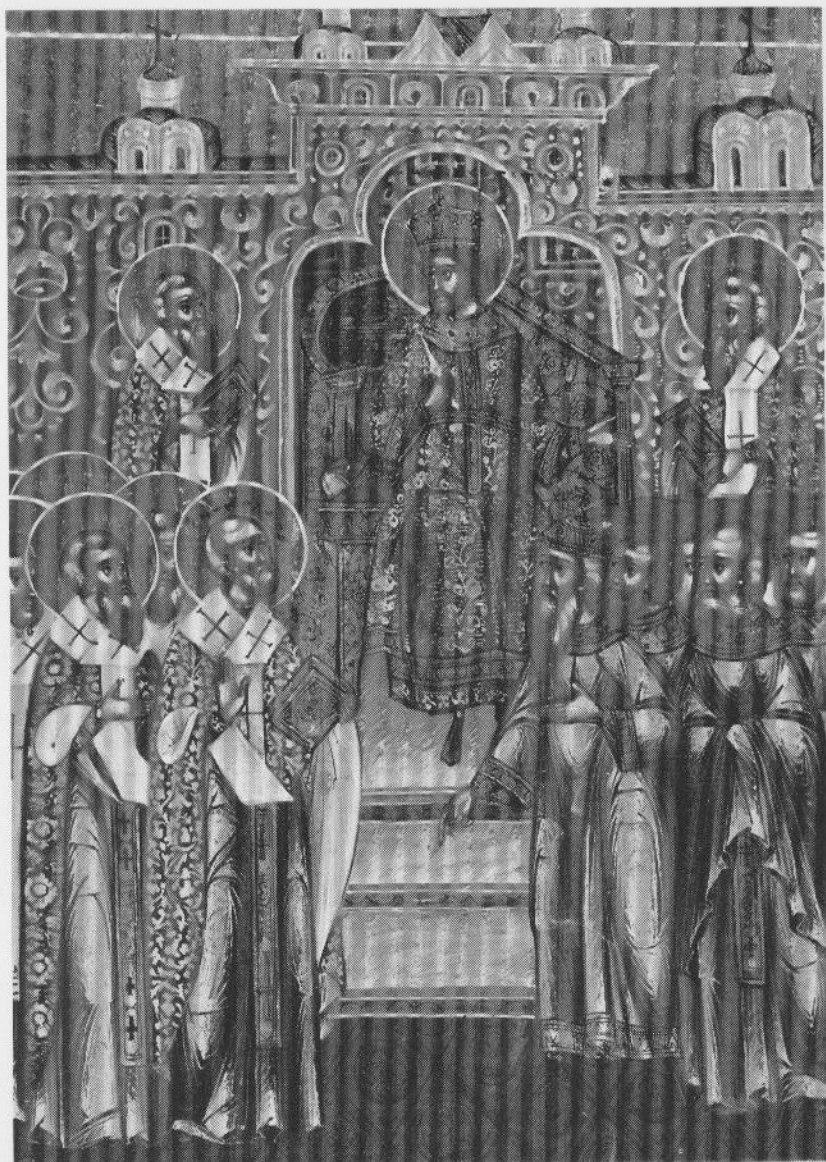
Pyhä Nikolaos ojentaa ikkunasta rahalahjan pelastaakseen köyhtyneen isän kolme tytärtä joutumasta orjuuteen.

kian rantaan. Kun sotamiehet nousivat maihin, tekivät he väkivaltaa rannan asukkaille. Silloin syntyi verinen kahakka. Mutta pyhä Nikolaos pian sai siitä tiedon. Heti hän kiiruhti tappelupaikalle, ja hänen toimestaan hetken kuluttua oli rauha rakentunut. Nyt hän ankarasti nuhteli sotapäällikköjä, jotka sallivat väkensä tehdä vääryyttä asukkaille, ja näitä taas hän neuvoi olemaan kärsivällisiä sekä kielsi heitä kohottamasta aseita keisarin sotamiehiä vastaan.

Sorrettujen puolustaja

Mutta tuskin ehti pyhä Nikolaos asettaa tuon verisen riidan, kun Myrrasta tuotiin hänelle erittäin ikävä sanoma: Siellä näet kaupungin päällikkö, Eustatios, oli syyttömästi tuominnut kolme miestä mestatavaksi. Sanansaattajat kertoivat seruaavaa: "Koko kaupunki valittaa ja itkee onnettomien kohtaloa sekä kärsimättömänä odottaa tuloasi. Jos sinä olisit ollut kotona, ei kaupungin päällikkö olisi rohjennut näin väärää tuomiota langettaa." Tämän kuultuaan Nikolaos pyysi mukaansa sotapäällikköjä ja kiiruhti heidän kanssaan Myrraan. Pyhä piispa tapasi onnettomat kuolemaantuomitut jo mestauslavalla suuren kansanjoukon ympäröiminä. Mestaajalla oli jo paljastettu miekka kädessä. Nikolaos heti kiiruhti lavalle. Hän tempaisi pyövelin kädestä miekan ja viskasi sen maahan. Sitten käski hän irrottaa tuomitut heidän kahleistaan. Ei kukaan uskaltanut vastustaa Herran paimenta. Kaupungin päällikkökin tunnusti tehneensä pahoin ja pyysi häneltä anteeksi.

Frygian kapinan kukistamisen jälkeen sotapäälliköt palasivat kotiinsa, jossa kukin heistä sai kunniakkaan vastaanoton. Mutta heillä oli vihamiehiä, jotka kadehtivat heidän kunniaansa. Nämä lahjoivat Konstantinopolin prefektin ja kantelivat väärin sotapäälliköitä vastaan. He mm. kertoivat, että nuo sotaherrat kasvattivat tyytymättömyyden henkeä keisaria kohtaan, joten oli kehittymässä kapina. Siksipä keisari panneri heidät vankeuteen. Mutta heidän vihamiehensä eivät rauhoittuneet tästäkään. Koska he pelkäsivät, että oikeuden tutkinnossa heidän väärä todistuksensa tulee ilmi, niin päättivät he lopullisesti tuhota sotapäälliköt. Tässä tarkoituksessa he taas saman prefektin kautta lähettivät keisarille salaisen tiedon, että sotapäälliköt vankihuoneessakin jat-

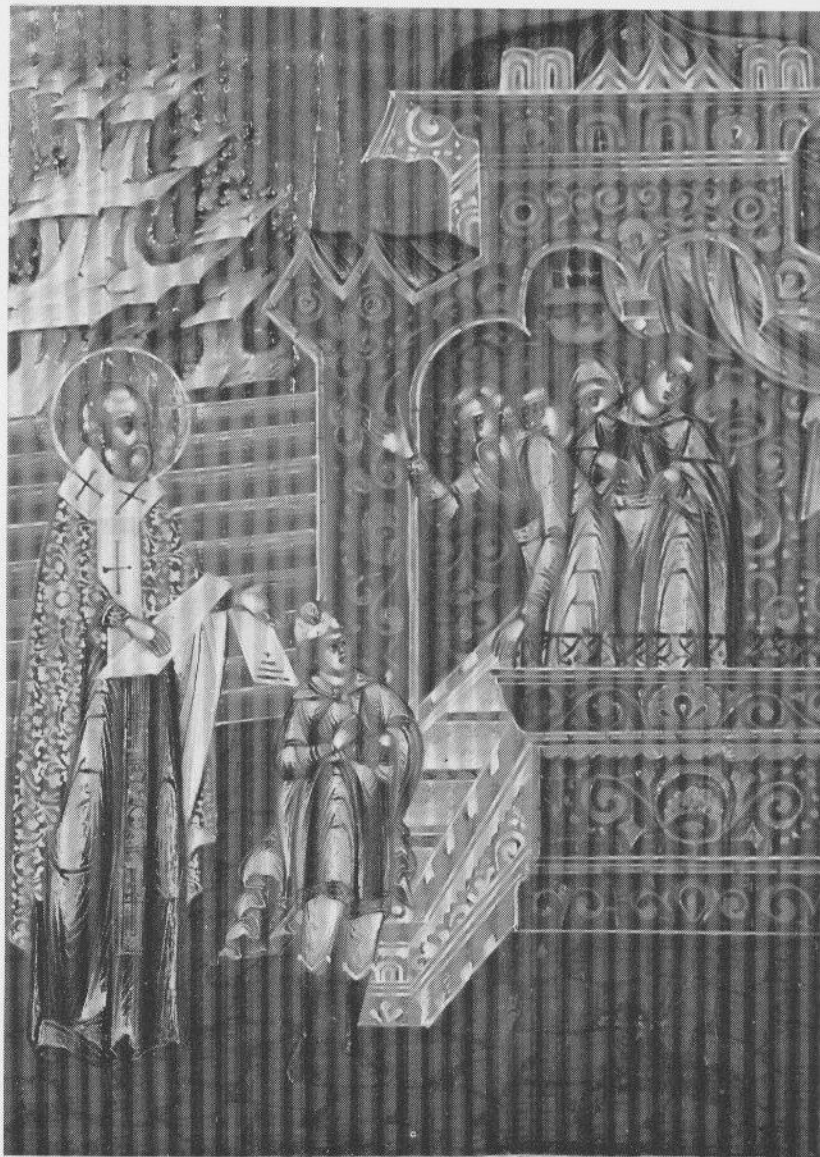
Pyhä Nikolaos puolustaa oikeata uskoa harhaoppista Areiosta vastaan ensimmäisessä yleisessä kirkolliskokouksessa.

kavat vaarallista vehkeilyään hallitusta vastaan. Onnettomat vallan kauhulla odottivat jo itselleen kuolemantuomiota. Kun heillä ei enää ollut mitään mahdollisuutta puolustaa itseään keisarin edessä, niin hädässään he muistivat, miten Nikolaos oli pelastanut kuolemasta syyttömästi tuomitut Myrrassa. "Nikolaoksen Jumala", rukoilivat he nyt, "Sinä, joka päästit Myrrassa kolme viatonta miestä kuolemasta, katso nyt meidänkin puoleemme, sillä ei meillä ole ihmisten joukossa ketään auttajaa. Pelasta meidät niiden käsistä, jotka vainoavat henkeämme. Kiiruhda auttamaan meitä ja pelasta meidät kuolemasta, koska me olemme viattomia!"

Vangittujen auttaja

Jumala kuuli vankien rukouksen ja auttoi heitä uskollisen palvelijansa, pyhän Nikolaoksen välityksellä. Samana yönä ilmestyi Nikolaos unessa keisarille ja sanoi hänelle: "Päästä vapauteen ne kolme sotapäällikköä, jotka ovat vankeudessa, sillä heitä vastaan on kanneltu väärin, ja he kärsivät syyttöminä sekä viattomina. Jos et tottele minua etkä vapauta heitä, niin minä nostan sinua vastaan kapinan, samanlaisen, kuin oli Frygiassa, ja silloin sinun tuhosi on tullut!" Keisari kysyi hämmästyneenä: "Kuka olet?" Pyhä isä vastasi: "Minä olen Nikolaos, Lyykian, Myrran piispa". Samana yönä ilmestyi Nikolaos unessa myös prefektille, ja tämä kertoi unensa keisarille. He molemmat ihmettelivät.

Keisari kutsui nyt sotapäälliköt vankilasta luoksensa ja sanoi heille: "Millä velhoudella olette te meille toimittaneet tällaisen hirmuisen unen?" Sotapäälliköt hämmästyneinä eivät osanneet tähän kysymyksen mitään vastata. He koettivat vain omaa viattomuuttansa vakuuttaa keisarille. Mutta nyt taas tapahtui ihme: Sotapäällikköjen keskustellessa keisarin kanssa äkkiä Jumalan mies ilmestyi heille ihmeellisessä näyssä ja istuutui keisarin viereen. Ihastuneet sotapäälliköt rupesivat nyt itse kovalla äänellä pyytämään pyhää Nikolaosta puolustamaan heitä. "Kuka on tuo Nikolaos?" kysyi keisari. Silloin sotapäällikkö Nepotianus kertoi keisarille kaiken, mitä hän Nikolaoksesta tiesi. "En minä, vaan Nikolaos, suuri Jumalan palvelija, antaa teille elämän",

Pyhä Nikolaos pelastaa Agrikon pojan Basileoksen saraseenien käsistä.

virkkoi keisari. "Menkää hänen luoksensa ja kiittäkää häntä. Sanokaa hänelle, että minä tein, niinkuin hän käski." Keisari lähetti heidän mukanaan myös runsaita lahjoja Myrran kirkolle.

Pyhä Nikolaos teki monta muutakin ihmetyötä. Useita henkilöitä hän pelasti ihmeellisellä tavalla meren hädästäkin. Koko hänen elämänsä oli täynnä hyväntekeväisyyttä ja ihmeellisiä uskon tekoja. Lapsia hän rakasti aivan erikoisesti. Heitä hän opetti suurella mielihyvällä sekä vahvisti elämää Jumalan pelossa. Syntiset ja murheelliset saivat aina lohdutusta, kun he lähestyivät pyhää miestä ja kuulivat hänen opetustansa. He vahvistuivat hengellisesti ja kehittivät hyveissä. Usein pakanatkin tulivat syvästi liikuttuneiksi hänen puheistaan ja silloin he kääntyivät kristinuskoon.

Lempeyden esikuva

Pyhä Nikolaos eli korkeaan ikään. Hän kuoli joulukuun 6. päivänä v. 343. Hänen ruumiinsa haudattiin Myrran tuomiokirkkoon. Mutta pyhän Nikolaoksen ihmeitätekevä voima ei lakannut vaikuttamasta hänen kuolemansakaan jälkeen. Hänen ruumiinsa vuoti tuoksuvaa öljyä. Sillä voideltiin useita sairaita, jotka saivat siitä parannuksen. Tieto Nikolaoksen pyhästä elämästä ja monista ihmeellisistä hyvistä teoista levisi laajalti itään ja länteen. Yleisesti kerrottiin siitä, että hän eläessään auttoi paljon kovaosaisia ja kärsiviä. Hänen kuolemansa jälkeen taas hänen pyhänjäänöstensä kautta monenlaiset sairaudet saivat ihmeellistä lievitystä ja parannusta. Tästä pyhästä ihmevoimasta eivät tulleet osallisiksi ainoastaan kristityt, vaan myöskin pakanat. Koko laajassa kreikkalais-roomalaisessa valtakunnassa ja myöhemmin Venäjänmaalakin ja kaikkialla pyhää Nikolaosta suuresti kunnioitettiin ja rakennettiin hänen nimellensä pyhitettyjä Herran temppeleitä.

*

Yhdennellätoista vuosisadalla joutui Myrran kaupunki Seldeshukiturkkilaisten vallan alle. Kristillisyyden tila oli kaupungissa hyvin huonolla kannalla. Muhamettilaisten turkkilaisten hallitsemassa maassa

Pyhä Nikolaos ilmestyy unessa keisari Konstantinos Suurelle ja kaupungin prefektille.

pyhän Nikolaoksen jäännökset olivat ehkä voineet tulla häväistyiksi. Siksi ne vietiin täältä pois Italiaan Barin kaupunkiin, joka silloin oli kreikkalaisten hallussa. Siellä ne nytkin ovat kirkossa. Näiden pyhien jäännösten juhlallinen saatto tapahtui toukokuun 9. päivänä v. 1087. Sen muistoksi on säädetty vietettäväksi juhlaa tuona päivänä. Varsinainen pyhän Nikolaoksen muistojuhla on kumminkin joulukuun 6. päivänä.

Pyhän Nikolaoksen muisto Suomessa

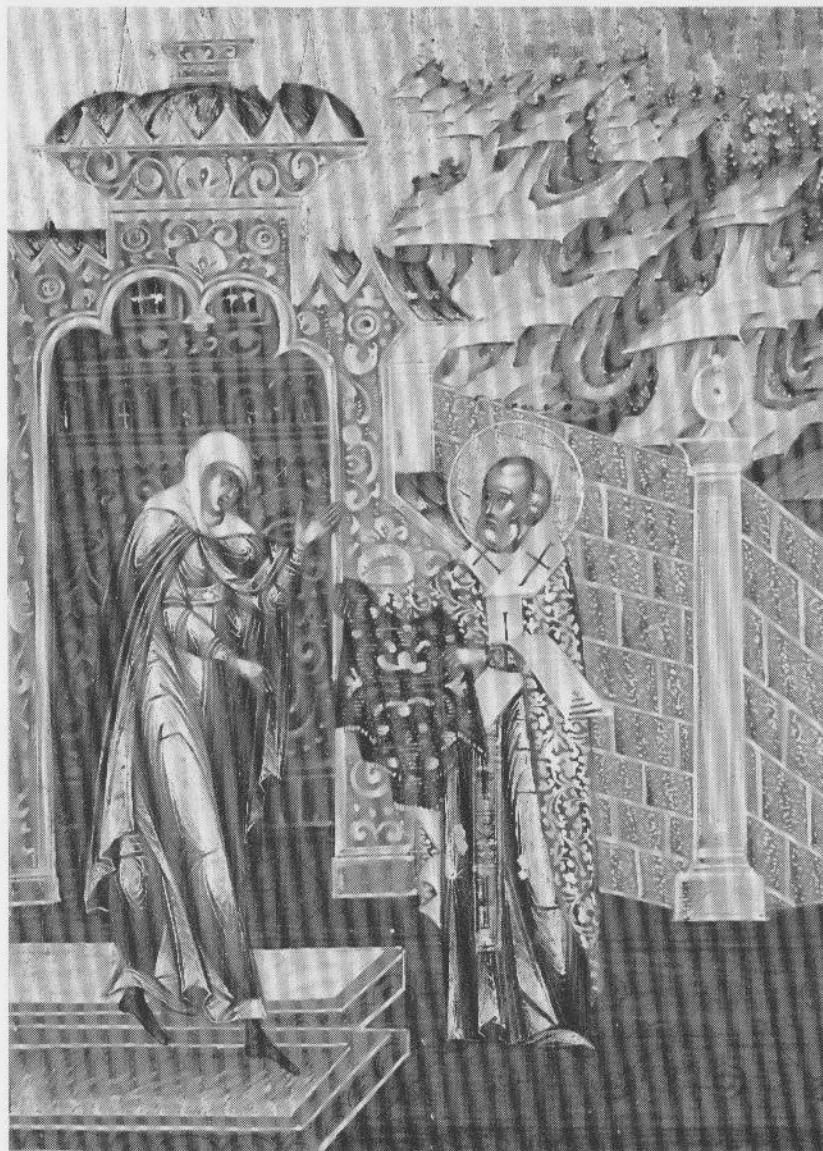
Suomen ortodoksisessa kirkkokunnassa on Pyhän Nikolaoksen muistolle pyhitettyjä Herran huoneita kaikista eniten, yhteensä kahdeksantoista.

Pyhän Nikolaoksen kirkot ovat Joensuussa, Kiuruvedellä, Kuopiossa, Kotkassa, Tampereella, Rautalammilla ja Vaasassa.

Pyhän Nikolaoksen rukoushuoneet ovat Hoilolassa, Imatrala, Ivalossa, Keiteleellä, Kuivajärvellä, Lievestuoreella, Muuruvedellä, Raumalla, Salahmissa, Valkeakoskella ja Viikijärvellä.

Karjalaiset nimittävät pyhää Nikolaosta pyhäksi Miikkulaksi ja tästä johtuen joulukuun 6. päivää sanotaan syysmiikkulaksi ja toukokuun 9. päivää kevätmiikkulaksi.

Pyhä Nikolaos ihmeellisellä tavalla herätti kuolleen eloon.

Pyhän Nikolaoksen muistopäivien kirkkoveisuja

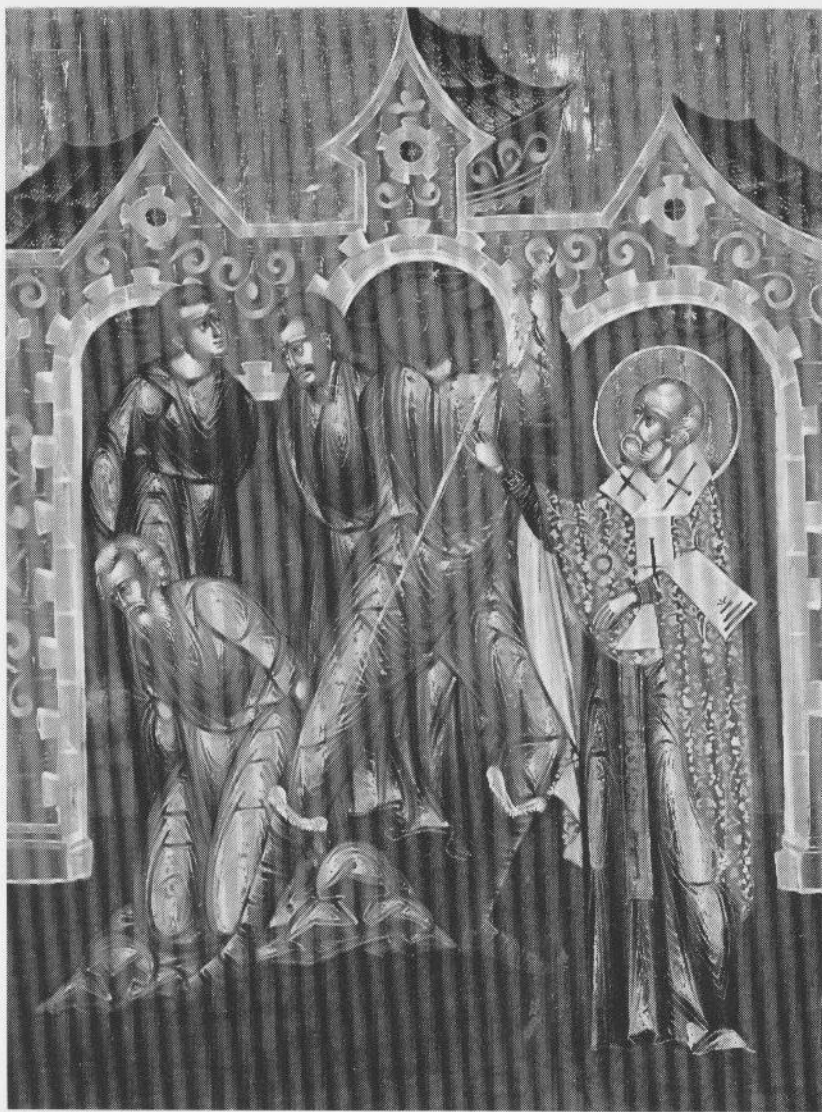
Joulukuun 6. päivänä

Tropari, 4. sävelmä

Uskon ohjeeksi, lempeyden esikuvaksi
ja itsekieltäymyksen opettajaksi asiain totuus
osoitti Sinut laumallesi.
Sen tähden olet Sinä saavuttanut alistumisellasi
ylhäisen aseman
ja köyhydessäsi rikkaudet.
Rukoile, oi isä esipaimen Nikolaos,
Kristusta Jumalaamme
pelastamaan meidän sielumme.

Kontakki, 3. sävelmä

Oi pyhä, Sinä olit Myrassa
oikeana pyhän palveluksen toimittajana,
sillä täyttäen Kristuksen evankeliumin käskyt
Sinä, oi pyhittäjäisä, panit henkesi alttiiksi
kansasi edestä
ja pelastit viattomat kuolemasta.
Sen tähden Sinä tulitkin pyhitetyksi
Jumalan armon salaisuuksien suurena
palvelijana.

Pyhä Nikolaos pelastaa kolme syytöntä miestä mestauksesta.

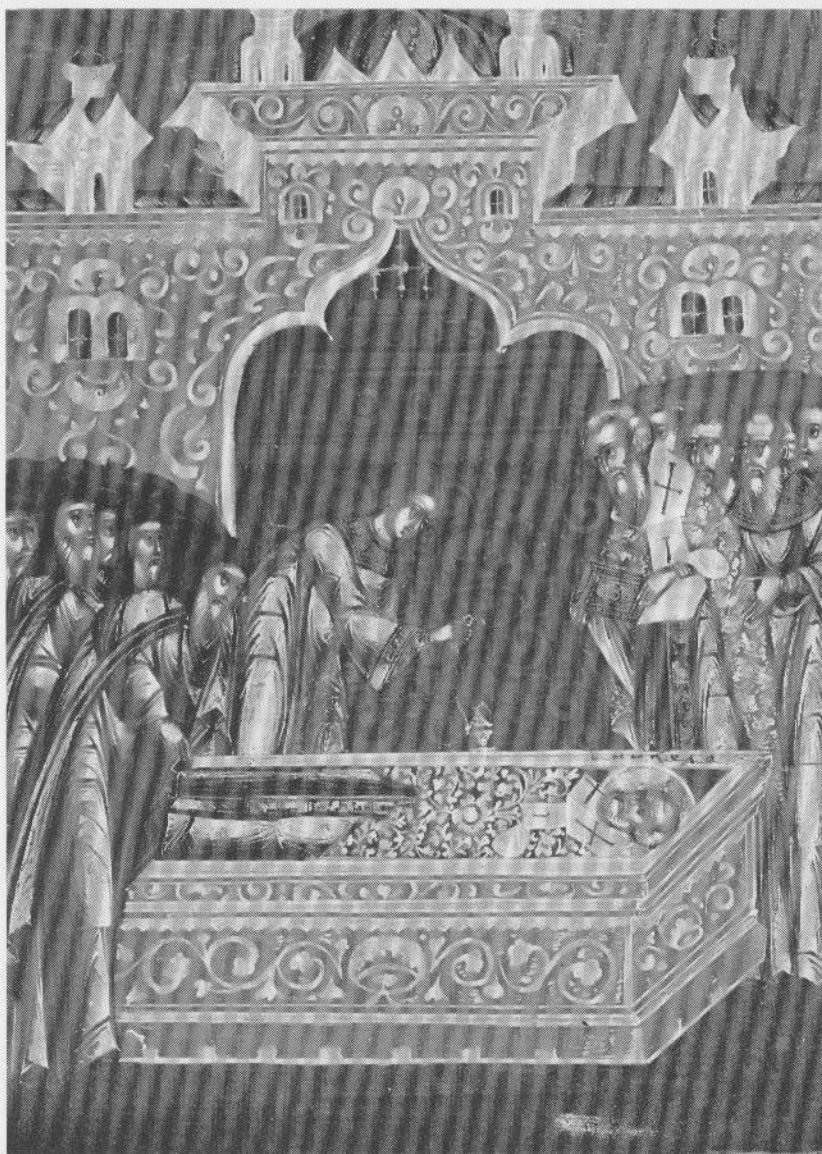
Toukokuun 9. päivänä

Tropari, 4. sävelmä

Jo joutui valoisin juhlan päivä:
 Barin kaupunki iloitsee
 ja koko maailma sen kanssa
 laulaen hengellisiä lauluja riemuitsee.
 Sillä tänään on pyhä juhla,
 jona me ihmeidentekijän esipaimene Nikolaoksen
 kalliiden jäännösten saattoa
 muistelemme,
 sillä niinkuin laskeutumaton aurinko
 on hän loistanut meille
 ja karkoittanut pois kiusausten ja onnettomuuksien
 pimeyden
 meidän huutaessamme hänelle:
 Pelasta meidät, suuri puoltajamme Nikolaos.

Kontakki, 3. sävelmä

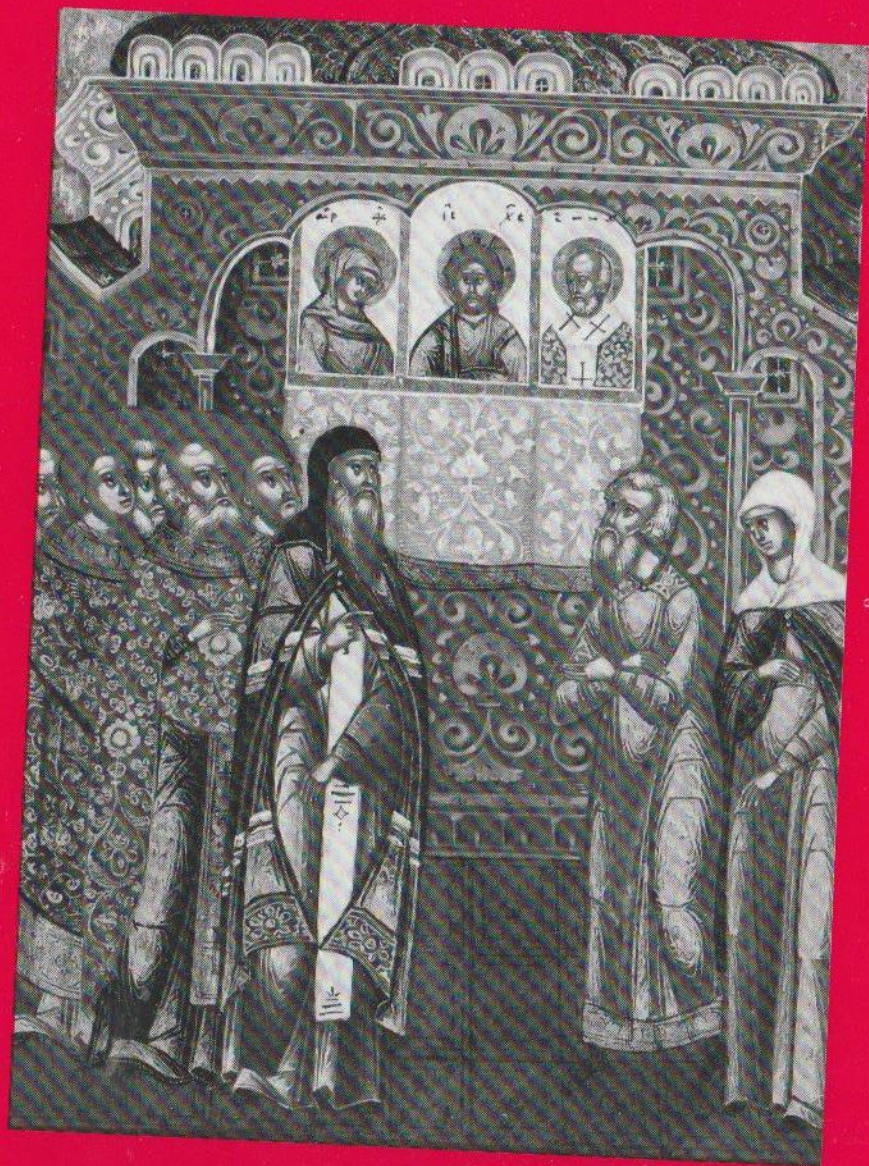
Jäännöksesi, oi esipaimen Nikolaos, kulkivat
 ikäänkuin tähti idästä länteen.
 Meri pyhittyi kulkemisestasi,
 ja Barin kaupunki sai armon Sinun kauttasi,
 Meitä varten olet Sinä ilmestynyt,
 oi ihmeidentekijä, erinomainen, ihmeellinen
 ja armollinen.

Pyhän Nikolaoksen hautajaiset.

Pyhän Nikolaoksen jäännösten saatto Barin kaupunkiin.

ISBN 951-9071-30-X